

POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUE

PÄIHDEOHJELMA (1.0)

Pohjois-Savon hyvinvointialueen päihdeohjelmaan ovat osallistuneet seuraavat henkilöt:

Leila Miettinen(Super), Jaana Niiranen (Tehy), Helena Linninen (JHL), Merja Harju (Jyty), Tuuli Vaittinen (Juko), Anne Roponen (Ylä-Savon Sote), Kaija Kähkönen (Kuopion), Ville Väätäinen (PSSHP) ja pj. Jari Haapala (PSSHP)

Työryhmä on kokoontunut vuoden 2021 loppupuolella useita kertoja ja vuoden 2022 aikana yhden kerran. Osallistujia on ollut jokaisella kerralla vähintään neljä ja enimmillään ovat kaikki päässeet osallistumaan.

Päihdeohjelma sisältää johdannon, jonka jälkeen kerrotaan päihdeohjelman tarkoitus ja tavoite. Selvitetään eri toimijoiden vastuut sekä kuinka ennalta ehkäisevä toiminta ja tiedottaminen on tarkoitus toteuttaa. Työyhteisön tuen toimintamalleissa lähdetään liikkeelle työkaverin tai esihenkilön huolesta päihteiden käyttöön sekä omasta huolesta päihteiden käyttöön. Itse väärinkäyttötilanteiden menettelyohjeet kuvataan ja eritellään akuutti päihde-epäily virka-aikana ja virka-ajan ulkopuolella. Kuvataan toimintaa erityistilanteissa sekä kun kyseessä opiskelija tai toisen työnantajan palveluksessa oleva henkilö. Oma luku käsittää päihde-epäilyn etätöyssä. Hoitoonohjausmenettely kuvataan vaiheittain, sekä kerrotaan missä tilanteissa suoritetaan huumausainetestaus. Muista työhön haitallisesti liittyvistä riippuvuuksista mainitaan tupakointi ja peliriippuvuus.

Lomakkeet etenevät kronologisessa järjestyksessä, alkuun akuutti päihde-epäily lomake, seuraavana puheeksi otto ja seurantamuistio, siirrytään hoitoonohjaukseen ja hoitosopimukseen. Viimeisinä löytyy hallinnolliset lomakkeet, eli kirjallinen varoitus sekä työ- ja virkasuhteen päättämiseen/kuulemiseen liittyvät lomakkeet. Päihdeongelmaisten palvelut hyvinvointialueella kuvataan myös ja tämä täydentyy lopulliseen versioon. Lopuksi käsitellään vielä keskeinen lainsäädäntö päihdeohjelman sisältöä koskien.

Pohjois-Savon hyvinvointialue on pinta-alaltaan laaja ja käsittää 19 kuntaa, 5 kaupunkia ja 5 seutukuntaa. Päihdeohjelman suunnittelussa on pyritty riittävään tarkkuuteen, mutta ymmärrettävästi yksityiskohtaiset menettelyohjeet esim. päihdetestauksen suhteen vaihtelevat huomattavasti. Suuremmissa keskittymisissä (kuten KYS, Kuopio, Varkaus ja Iisalmi) on huomattavasti paremmat mahdollisuudet esimerkiksi päihdetestaukseen, kuin kauempana olevissa kuntien sosiaali- ja terveyspalveluissa. Tästä johtuen jokaisen sosiaali- ja terveysyksikön on tarkasteltava ohjetta siitä näkökulmasta, tuleeko tehdä tarkempi työohje konkreettisten toimenpiteiden kuvaamiseen.

Päihdeohjelma on oltava valmis syksyyn mennessä ja tästä johtuen vielä kommentit ja tarkennukset ehditään hyvin täydentää. Näin saadaan meille kaikille tuleville hyvinvointialueen työntekijöille mahdollisimman hyvä, riittävän tarkka ja tukea antava päihdeohjelma. Tavoitteena on, että päihdeohjelma antaa niin työntekijöille kuin esihenkilöille mahdollisuuden puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa päihdeongelmaan, sekä mahdollistaa työuran jatkumisen hyvinvointialueen työntekijälle hyvän hoitoonohjauksen avulla hetkellisestä päihdeongelmasta huolimatta.

Päihdeohjelmaan tullaan lisäämään ainakin päihdeprosessia kuvaavia kaavioita, sekä tarkennetaan mm. huumetestaukseen liittyviä käytäntöjä.

